

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Lib. 13. continet materiam actualis institutionis, eiusque formam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61772)

LIBER DECIMVSTERTIVS

Continet materiam actualis institutionis, eiusque formam.

CAPVT PRIMVM.

Quibus verbis fit institutio, & an requiratur scriptura, & nunquid absens per procuratorem possit institui.

SVMMARIVM.

1 <i>Institutio dicitur quasi in-
tus statio.</i> 2 <i>Institutio fit solo verbo.</i> 3 <i>Institutio, & inuestitura
fiunt simul.</i> 4 <i>Institutio quamuis non re-
quirat scripturam, bene est
eam adhibere.</i> 5 <i>Gratia Apostolica proba-
tur per litteras Apostolicas.</i> 6 <i>Institui potest praesens, &
etiam absens.</i> 7 <i>Institutus debet acceptare
beneficium, & tunc est suum.</i> 8 <i>In institutione recipienda
etiam laicus potest esse procu-
rator.</i> | <ol style="list-style-type: none"> 1 Institutio † dicitur quasi
intus statio: & institutio,
& inuestitura sumuntur pro
eodem, quamuis inuestitura
dicatur actualitas institutio-
nis, seu inductio in corpora-
lem possessionem. Institutio †
autem fit solo verbo, quando
instituens dicit, instituo te
ad praesentationem talis pa-
troni in tali beneficio: sed
quando sequitur, & dicit, de
dicto beneficio te inuestio per
annulum, vel per impositio-
nem birreti, huiusmodi dici-
tur inuestitura; & sic † fiunt
3 simul institutio, & inuestitu-
ra, nec certa verborum requi-
ritur |
|---|--|

- ritur forma. Lambertin. de iure patronat. lib. 2. parte 3. quaest. 11. art. 1. Et in Capitulo Pisano habetur certa forma tradendi institutionem beneficiorum existentium ad dicti Capituli institutionem.
- 4 Quamuis † autem in institutione non sit necessaria scriptura, tamen bene est eam adhibere: & in praxi institutio semper fit cum interuentu Notarij, & in praesentia duorum testium: & ita semper institutio probari potest: gratia † autem Apostolica non
- 6 probatur nisi per litteras Apostolicas. vide Lambertin. vbi supra artic. 3.
- 7 Instituitur autem potest praesens, & absens mediante eius procuratore habente ad hoc speciale mandatum. cap. accedens. de praeben. Et institutus † non potest dicere beneficium suum esse, antequam illud acceptet. cap. si tibi absenti. de praeben. lib. 6. vbi notat Dominic. Et eo † casu potest esse procurator etiam laicus. Abb. in dicto cap. accedens. num. 6.

CAPVT SECVNDVM.

Per institutionem quid transferatur in institutum.

SVMMARIVM.

- 1 *Possessio corporalis beneficij non transfertur in institutum per institutionem.*
- 2 *Sed plenum ius.*
- 3 *Praxis, vt institutus accedat ad beneficium, vt possessionem apprehendat.*
- 4 *Institutus ante acceptam corporalem possessionem non*
- 5 *potest administrare.*
- 6 *Actus fieri soliti in apprehensione possessionis.*
- 7 *Stylus Pisanae Diocesis in tali apprehensione.*
- 8 *Institutio clandestina non valet.*
- 1 **P**er institutionem † non transfertur corporalis possessio.

fessio beneficij in institutum.
 Abb. in cap. cum Bertoldus.
 num. 3. de re iudic. gloss. in
 cap. per tuas. in verbo in pos-
 sessione. de donat. Bene ve-
 2 rum est, quod † per institutio-
 nem plenum ius transfertur
 in institutum, & beneficiatum
 etiam absque corporali ap-
 3 prehensione. Rocch. de Cur-
 te. de iure patronat. in verbo
 3 ius. quæst. 5. Sed in † praxi
 vsus est inueteratus, vt habi-
 ta institutione institutus per-
 sonaliter accedat ad benefi-
 cium, siue sit ecclesia, siue
 altare, de manu alicuius cle-
 rici corporalem possessionem
 apprehendat, & ita solet ap-
 4 poni in litteris institutionum.
 vide Lambertin. de iure patr.
 lib. 2. par. 3. quæst. 11. art. 6.
 Et nunquid possit † institutus
 administrare ante appren-
 sionem dictæ possessionis, seu
 installationem, in hoc casu
 seruetur consuetudo loci.
 5 Actus autem, † qui solent

fieri in apprehensione talis
 corporalis possessionis, sunt, vt
 institutus sedeat in sede Re-
 ctoris, tangat altare, pulset
 campanas, & ianuam ape-
 riat, & claudat, vel similia,
 faciat. vide Lambertin. vbi
 6 supra art. 7. & 8. Et Pisis † in
 praxi seruetur, vt institutus
 accedens ad ecclesiam faciat
 prædicta præsentibus testi-
 bus, & aliquando præsentibus
 etiam Notario: & clericus,
 qui immisit institutum in
 3 corporalem possessionem, di-
 cit orationem Sancti, sub cu-
 ius titulo ecclesia, seu altare
 decoratur, & postea scriptam
 facit attestationem talis da-
 tæ, & apprehensæ possessio-
 nis, nominando testes in ea,
 qui præsentibus fuerunt, vel de
 ea fit instrumentum publi-
 cum à Notario. Et addas,
 7 quod † si institutio fiat clan-
 destine, ita ut probari nequeat
 inualida est. Lambertin. vbi
 supra artic. 13.

CAPVT TERTIVM.

Cuius expensis fiat electio, seu institutio.

SUMMARIUM.

- 1 Electio fit expensis electi.
- 2 Expensa fiunt à presentante, & à presentato, quando lis est inter patronos super iurepatronatus, vel super iure presentandi.

1 **E**lectio † tota fit expensis electi. cap. vt præteritæ. vbi gloss. & Doctor. de elect. sed secus est in presentato, qui tenetur tantum ad expensas, quando agitur de meritis, vel de demeritis presentatorum. Quando † autem agitur lis inter patronos super iure-

patron. vel super quasi possessione Iuris presentandi, licet in consequentiam veniat victoria presentati, expensæ tamen fiunt per ipsos patronos habito aliquali respectu ad expensas, quas presentatus facere tenetur pro ipsa presentatione, & pro assequenda institutione, & pro solita discussione, quæ fit ex officio ab habente instituere; sicuti fieri solet quando presentatio fieret in concordia: de quibus vide Lambertin. de iurepatronat. lib. 2. par. tertia, quæst. 11. artic. 14.

CAPVT QVARTVM.

Ponitur forma litterarum Ordinarij continentium institutionem.

SVMMARIVM.

- 1 Forma litterarum continentium institutionem.
- 2 Forma Prouisionis Ordinarij.
- 3 Forma institutionis, quæ in Praxi seruatur in Capitulo Pisano.

1 **F**orma † autem litterarū Ordinarij, continentium institutionem factam, ponitur à Lambertino de iure patronat. lib. secundo, parte tertia, quæstione vndecima. art. 15.
 2 & vlt. & forma † prouisionis factæ ab Ordinario ponitur, & declaratur à Rebuffo in sua praxi beneficiaria. folio mihi 32. in versic. forma collationis, & prouisionis Ordinariorum. Hic autem ponitur † forma, quæ in praxi seruatur à Capitulo Pisano.

IN DEI NOMINE.
 Amen.

NOs Canonici Sanctæ Primatialis ecclesiæ Pisane (& ponuntur nomina omnium Dominorum de Capitulo presentium) Coadunati in loco nostri soliti Capituli in ecclesia sancti Rocchi, de mandato admodum Reuerendi Domini N. Archipresbyteri dictæ ecclesiæ Pisane per clericos Niccosiæ citati vna die pro altera, & pro hac hora, vt moris est facientes, & representantes sic coadunati totum Capitulum dictæ Ecclesiæ, pro tribunali sedentes in dicto loco: Visa in primis à nobis præsentatione facta ab Illustri viro Domino Iulio de Gualandis patricio Pisano patrono pro medietate, & ab Illustri viro Domino

R 2 Fla-

Flaminio de Vpezzinghis patricio Pisano patrono pro altera medietate, & ita patronis in totum iurispatronatus, & iuris presentandi Rectoris ad altare seu Capellaniam Cathedralis sancti Petri, sitam in dicta nostra ecclesia Pisana, vacantem per obitum venerabilis presbyteri Ioannis Garzonij ultimi, & immediati Rectoris eiusdem, de persona Venerabilis presbyteri Alexandri Balestrii clerici, & ciuis Pisani ad regimen, & rectoriam dictae Capellaniae, seu altaris Cathedralis sancti Petri modo superscripto vacantis; visaq; dicta presentatio dicti Alexandri coram nobis facta per dictos Dominos Iulium, & Flaminium, & visa acceptatione dicti Alexandri, vt supra presentati, & instantia de predictorum admissione, confirmatione, & dicti Alexandri institutione, & prout haec omnia in actis nostri Capituli adnotata sunt. Visaq; de praemissis admissione per nos facta, & commissione edicti in forma, dictiq; edicti emanatione, & affixione ad valuas dictae no-

strae ecclesiae Pisanae, & contentis in eis, & quod nullus in termino edicti, neque postea comparuit ad aliquid dicendum, vel opponendum, contra praedicta, & visa contumacia omnium citatorum, & in edicto comprehensorum accusata, constitoq; nobis ad dictos Dominos Iulium, & Flaminium spectare, & pertinere dictum iurispatronatus, & de eo esse in quasi possessione pacifica, vt per plures datas existentes in Archiuo nostri Capituli, & coram nobis exhibitas constat. Visiq; videndis, & consideratis considerandis, formaq; iuris, sacrorum Canonum styli, & consuetudinis nostri Capituli, omnibusq; inuentis rite concurrere: & demum visa, attestacione idoneitatis dicti Alexandri ab admodum Reuerendo Domino Vicario generali Illustrissimi, & Reuerendissimi, in Christo Patris, & Domini Domini Archiepiscopi Pisani, Insularum Corsicae, & Sardiniae Primatis, & in eis Legati nati emanata in forma authentica.

Iesu Christi Saluatoris nostri,

ftri, eiusq; Gloriosissimæ Mariæ, ac sancti Petri Principis Apostolorum, cuius glorioso nomine, & titulo dictum altare, seu Capellania decoratur, nominibus inuocatis, suprascriptam præsentationem per dictos Dominos Iulium, & Flaminium factam de persona dicti Alexandri ad rectoriam, regimen, & curam dicti altaris, seu Capellaniæ confirmamus, approbamus, & emologamus, ipsumq; Alexandrum in Rectorem, & Capellanum dicti Altaris, seu Capellaniæ Cathedræ sancti Petri, Iuriumq; & pertinentium eiusdem, cum omni plenitudine Iuris Canonici instituiamus, & ordinamus, curam, regimen, & administrationem bonorum omnium spiritualium, & temporalium eiusdem sibi plenariè & integrè committendo: de quibus omnibus, & singulis eundem Alexandrum coram nobis genuslexum existentem, & humiliter petentem per birreti capiti suo impositionem, idem multum Reuerendus Dominus N. Archipresbyter de præsentia, & consensu omnium nostrum

Praxis Iurispatron.

inuestiuit: qui Alexander ad delationem dicti Domini Archipresbyteri iurauit manu tactis scripturis in forma, quod erit fidelis, & obediens Capitulo nostro, nobis, & successoribus nostris, iura, bona, & honores dicti Altaris, seu Capellaniæ defendet, manutenebit, & augebit pro posse, & de eis nihil vèdet, aut alienabit sine nostra expressa licentia, & prout de iure. Inventarium quoque de bonis dicti Altaris, seu Capellaniæ conficiet, illudq; infra duos menses producet, & relaxabit in manibus Cæcellarij nostri Capituli, & de obseruâdis statutis, & consuetudinibus dictæ nostræ Pisane ecclesiæ. Quo circa committimus, & mandamus cuicumque presbytero nostræ ecclesiæ, quatenus ad dictum altare, seu Capellaniam accedat, ipsumq; Alexandrum, vel procuratorem suum eius nomine, seruatis seruandis in realem, actua- lem, corporalè, ac pacificam possessionem eiusdè Altaris, seu Capellaniæ, & annexorum ponat, immittat, & inducat, ac inductum manuteneat, & defendat, amoto

R 3 exin-

exinde quolibet illicito deten-
tore, ac faciat dicto Alexan-
dro, vel procuratori suo de
dicti Altaris, seu Capellaniae
ac annexorum praefatorum
fructibus, redditibus, prouen-
tibus, iuribus, & obuentioni-
bus vniuersis integrè respon-
deri ac omnia singula, & alia
dicat, & faciat in similibus
possessionsibus tradendis ne-
cessaria solita, & fieri consue-
ta. Mandantes &c. In quorū
fidem Acta fuerunt, hęc om-
nia Pisis in loco soliti Capi-
tuli dictorum dominorum.

Canonscorum in ecclesia fan-
cti Rocchi coram, & praesenti-
bus ibidē venerabilibus pre-
sbyteris Gherardo Cepparel-
lio magistro scholarum dictae
Ecclesiae Pisanae, & Benedi-
cto de Sanguignis Cappella-
no dictae ecclesiae, ciuibus Pifa-
nis testibus, Dominicae Incar-
nationis Anno 1610. Indi-
ctione quarta stylo Pisano;
die vero decimanona mensis
Martij. Paulo Quinto Summo
Pontifice, & Sereniss. Cosmo
Secundo Medice Magno He-
truriae Duce IIII. domināte.

Locus ✠ Sigilli.

*N. Cancellarius dicti Capituli de
mandato subscripsit.*

FINIS SECVNDAE PARTIS.

PRA-